

Handläggare
Monica Fredriksson
Telefon: 08-508 09 032

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Förslag till detaljplan för del av kv Björnen och Loen 1 i stadsdelen Norrmalm - remiss från stadsbyggnadskontoret

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Annette Luengo
t.f. stadsdelsdirektör

Britt Mattsson
avdelningschef

Sammanfattning

Stadsbyggnadskontoret har inbjudit till samråd om förslag till detaljplan för del av kvarteret Björnen och Loen 1 i stadsdelen Norrmalm. Syftet med planändringen är att möjliggöra fler och mer effektivt disponerade kontorslokaler för regeringskansliet. En effektivisering är nödvändig för att regeringskansliet även i fortsättningen ska rymmas i de kvarter som sedan medeltiden varit politiskt och administrativt centrum. Förslaget innebär inte bebyggande av någon ny mark, volymökningen avser endast utökning av antalet våningar jämfört med befintligt gårdshus. Eftersom höjden är anpassad till övrig bebyggelse i kvarteret kommer den nya byggnaden inte att vara synlig från gatorna. Förvaltningen är positiv till planförslaget som bidrar till att öka antalet arbetsplatser i Stockholm i ett kollektivtrafiknära läge, med god tillgång till service.

Bakgrund

Stadsbyggnadskontoret har inbjudit till samråd om förslag till detaljplan för del av kvarteret Björnen och Loen 1 i stadsdelen Norrmalm. Eventuella synpunkter på detaljplanen ska ha inkommit till stadsbyggnadskontoret senast den 5 december. Plankarta och planbeskrivning bifogas.

Planförslaget visas i Tekniska nämndhuset, Fleminggatan 4 t.o.m. 5 december. Samrådsmöte hålls den 14 november kl. 15-17 i Fyrkanten, Tekniska nämndhuset.

Ärendet

Planens syfte och huvuddrag

Statens fastighetsverk (SFV) har begärt planändring för att möjliggöra utökad byggrätt för en befintlig gårdsbyggnad inom en mindre del av fastigheten Björnen och Loen 1. Syftet med planändringen är att möjliggöra fler och mer effektivt disponerade kontorslokaler för regeringskansliet. En effektivisering är nödvändig för att regeringskansliet även i fortsättningen ska rymmas i de kvarter som sedan medeltiden varit politiskt och administrativt centrum. Genom att effektivisera de moderna kvartersdelarna från 1971 respektive 1982, vilka har bättre förutsättningar för att effektiviseras än de äldre byggnaderna, förväntas andra byggnader inom regeringskvarteren kunna frigöras och bli tillgängliga för annan verksamhet. Ombyggnaden utgör en del av Statens fastighetsverks stadsförnyelseprojekt Nya Klara.

Det intilliggande Adelcrantzka palatset är statligt byggnadsminne, vilket ställer särskilda krav på förändringarna.

Flygfoto med planområdet markerat med röd streckad linje.

Övrig planerad förnyelse inom kvarteret

Planändringen har ett vidare syfte då ändringen är en del av SFV:s stadsförnyelseprojekt Nya Klara. Projektet syftar till att göra stadsdelen tryggare och mer levande, bl.a. genom att bereda möjlighet till fler tillgängliga verksamheter i bottenvåningarna och stärka gångstråken i öst-västlig riktning längs de idag ganska folktomma tvärgatorna till Drottninggatan.

Huvudentrén föreslås flyttas från Drottninggatan till Herkulesgatan och göras genomgående till gården. Personalrestaurang för regeringskansliet förläggs till byggnaden mitt över Adelcrantzka palatset. Den idag stängda entrén till kvarteret Björnen mot Rödbodgatan blir entréväg för pressmöten.

Inom kvarteret ligger Adelcrantzka palatset. För palatset är avsikten att entrén mot gården i nordost tas i bruk som gästartré för framstående besökare till regeringskansliet. Inifrån kvarteret Björnens kontorsdelar blir gården en orienterande mittpunkt.

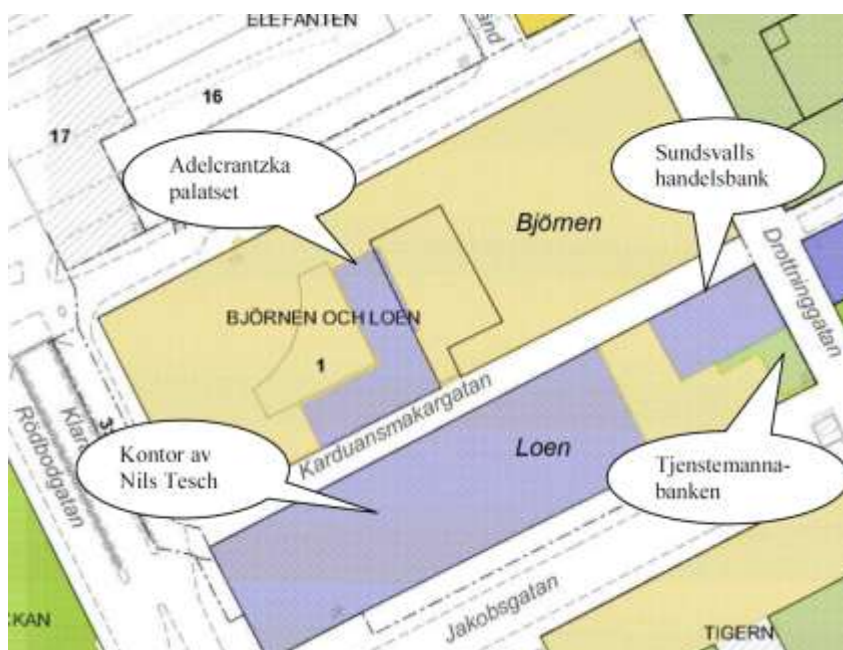
Tidigare ställningstaganden

Översiktsplan

Enligt Stockholms översiktsplan (Promenadstaden) är markanvändningen inom planområdet stadsbebyggelse, innerstadsbebyggelse och del av stadsutvecklingsområdet City. Projektet följer intentionerna i översiktsplanen och bidrar till att uppfylla utvecklingsmålet om fler arbetsplatser i enlighet med stadens PM "Vision för City" från 2012.

Kulturhistoriska värden

Byggnadsordningen anger områdets stadsbyggnadskaraktär som stenstad. Adelcrantzka palatset, f.d. Sundsvalls handelsbank och det kontor som är uppfört efter ritningar av Nils Tesch (Näringsdepartementet) är i Stadsmuséets klassificering blåklassade, medan den före detta Tjenstemannabanken är grönklassad. Adelcrantzka palatset är dessutom statligt byggnadsminne. Den del som planområdet berör är gulklassat. Det innebär att ingen blå- eller grönklassad byggnad påverkas direkt av planändringen.

Utdrag ur Stockholms stadsmuseums klassificeringskarta av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse.

Förutsättningar

Södra Klaras utveckling utgör en tydligt avläsbar bild av maktskiftena i svensk statsförvaltning – alltifrån adelsstyre via borgerskapets maktövertagande och bankväldet till dagens demokratiska styrelseskick. Området domineras idag av regeringsbyggnader, kontor med handel och kulturverksamheter i bottenvåningen. Byggnaderna inom eller i direkt anslutning till planområdet består av sammanhållna och stora kontorsvolymerna uppförda under tidigt 1980-tal i huvudsakligen ljus puts eller tegel. Påbyggnader som tillkommit senare är klädda i plåt. Mot den ljusgård som finns närmast Drottninggatan är fasaderna klädda med reflekterande plåt. Den byggrätt som gällande plan möjliggör sydsydost om planområdet, längs med Karduanmakargatan, är inte fullt nyttjad i höjd.

Kvarterstruktur och bebyggelse

Stadsdelen Södra Klara har alltsedan Stockholm planlades på 1600-talet varit central på flera sätt. Här byggdes opera och flera stora hotell och under 1900-talet utvecklades stadsdelen till centrum för landets ekonomiska verksamhet. På slutet av 1960-talet togs beslutet att samla alla ministerier här. I Södra Klara är gatumönstret – trots den fastighetsrättsliga sammanslagningen av Loen och Björnen och med undantag av breddningen av Jakobsgatan på 1970-talet – oförändrat sedan 1600-talet. Bebyggelsens skala har däremot utvecklats, först under 1800-talet då kvarteren förtätades starkt och senare under 1970–80-talen när många mindre byggnader ersattes med storskaliga kontor.

Angöring och kollektivtrafik

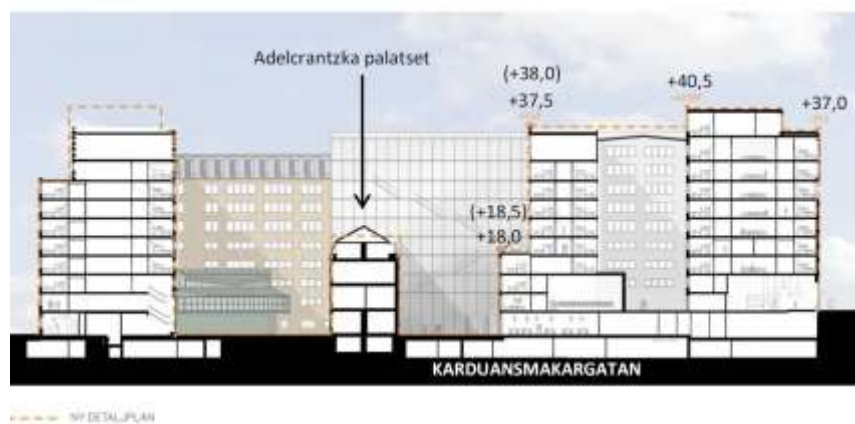
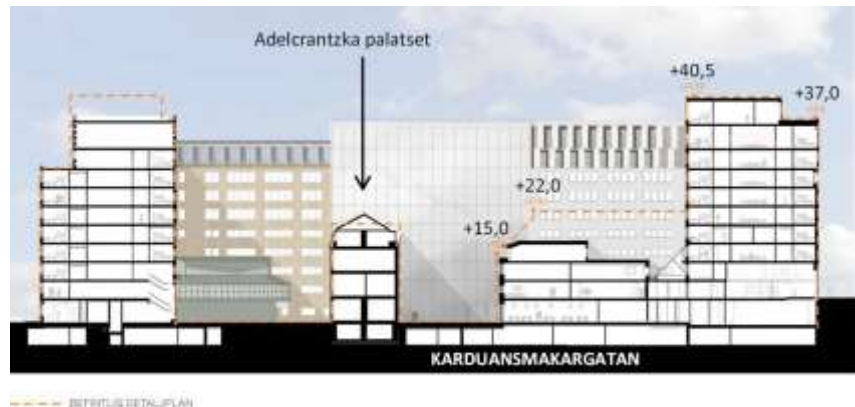
Angöring med bil sker via Jakobsgatan eller Herkulesgatan. Kollektivtrafik finns inom mindre än 500 meter från planområdet. Pendeltåg och tunnelbana finns vid Centralstationen respektive T-centralen och vid Tegelbacken stannar ett flertal busslinjer.

Planförslaget

Ny bebyggelse

Planförslaget innebär att en utökad byggrätt ersätter befintlig gårdsbyggnad öster om Adelcrantzka palatset och tillåts samma totalhöjd som anslutande byggnad mot Herkulesgatan. Den utökade byggrättens tillåtna höjd är inte högre än omgivande bebyggelse i kvarteret och påverkar därmed inte kvarterets skala mot omgivande gator, med undantag mot Karduanmakargatan där den nya byggnaden blir synlig. Markanvändningen är liksom i gällande detaljplan kontor med möjlighet till handel i gatuplan.

Förslaget innebär inte bebyggande av någon ny mark, volymökningen avser endast ökning av totalhöjden för den byggrätt som redan finns. För den främre byggnadskroppen innebär den nya byggrätten ingen skillnad i antalet våningar, däremot får fasadlivet höjas med ca 3 meter om byggnaden utformas med platt tak. För den bakomliggande byggnadskroppen innebär den nya byggrätten fem nya våningar jämfört med idag. Förslaget innehåller dock ingen bestämmelse om antalet våningar utan begränsas bara av högsta totalhöjd.

Längdsektionerna längs Karduansmakargatan visar jämförelse av höjder mellan befintlig och ny detaljplan. I den nedre illustrationen (föreslagen ny detaljplan) är glastaket över ljusgården illustrerat som ett svagt sluttande sadeltak.

Glastak

Planändringen innebär också en möjlighet att glasa in den östra gården som utgör knappt halva planområdet med en bruttoarea om 298 m². Det är av stor betydelse för stadsbilden att glastaket inte sticker upp ovanför omgivande byggnader så att upplevelsen av kvarteret mot omgivande gator inte ändras. Glastakets totalhöjd begränsas därför till höjden på den anslutande byggnaden mot Herkulesgatan, +38,0 meter ovan stadens nollplan.

Tillgänglighet

Förslaget uppfyller stadens riktlinjer för tillgänglighet.

Konsekvenser

Planförslaget överensstämmer med gällande översiktsplan. Det bedöms inte strida mot några andra kommunala eller nationella riktlinjer, lagar eller förordningar. Planförslaget berör inte område av nationell, gemenskaps- eller internationell skyddsstatus. Den planerade verksamheten bedöms inte

medföra väsentlig påverkan på miljö, kulturarv eller människors hälsa.

Planens miljöpåverkan är främst lokal och av mindre omfattning och dess genomförande har liten betydelse för andra planers eller programs miljöpåverkan eller uppfyllande av miljömål. De miljöfrågor som har betydelse för projektet har studerats under planarbetet och redovisas i planbeskrivningen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom stadsmiljöavdelningen norra innerstaden.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är positiv till planförslaget. Förslaget följer intentionerna i översiktsplanen och bidrar till att öka antalet arbetsplatser i Stockholm i ett kollektivtrafiknära läge, med god tillgång till service. Planen möjliggör också att regeringskansliet även fortsättningsvis kan inrymmas i de kvarter som sedan medeltiden varit politiskt och administrativt centrum.

I stadens vision för City ingår målsättningen att stadskärnan ska vara levande och trygg, vilket den föreslagna planändringen bidrar till genom att fler människor kommer att röra sig i området.

Bilagor

Planbeskrivning och plankarta